

Onderwerp: CONS-2019-03
Datum: 25 November 2019

Contact: Lore Wouters en Kristof Schreurs
Telefoon: +32 485 36 46 28
Mail: Lore.wouters@ode.be en kristof.schreurs@febeg.be

Inleiding

ODE en FEBEG verwelkomen het consultatiedocument van de VREG met betrekking tot een nieuwe mededeling inzake gesloten distributienetten, privé distributienetten, directe lijnen en directe leidingen.

ODE en FEBEG reageren positief op de voorstellen van de VREG met betrekking tot privé distributienetten en laadpunten voor voertuigen. We zijn echter van oordeel dat de mededeling niet in overeenstemming is met de geest van het decreet van 16 november 2018¹. De bedoeling van de Vlaamse regering was naar aanleiding van de decretale wijziging om de impact van de regeling rond directe lijnen te verhogen en daardoor het aantal effectief gerealiseerde hernieuwbare energie- en WKK-projecten via directe lijnen te laten toenemen.

Bovendien leiden we uit het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 de intentie af om hernieuwbare energiebronnen verder in de markt te integreren. Daardoor zal het belang van het maximaliseren van de zelfafname steeds belangrijker worden om projecten met een zo beperkt mogelijke ondersteuning te kunnen uitbouwen. Het instrument van de directe lijn kan hierop een belangrijke impact hebben. Daarnaast wordt bij de aanleg van een directe lijn een projectspecifieke bandingfactor toegepast wat tot gevolg heeft dat de ondersteuning toegespitst is op het concreet voorliggend project en het steunvolume bijgevolg volledig is aangepast aan het voorliggend project.

Vele van de toepassingen die aangehaald worden in het consultatiedocument zijn ingegeven vanuit elektriciteitsproductie uit windenergie. Maar het consultatiedocument kan eveneens een grote impact hebben op PV-installaties, die minstens even goed bekeken moet worden.

We vrezen in het algemeen dat door de strikte interpretatie van de VREG omtrent eigen site en de gegeven voorbeelden, de geest van het decreet om een positieve impact te ressorteren op de uitbouw van hernieuwbare energie ongedaan zou worden gemaakt en bestaande projecten te maken zouden krijgen met een retroactieve aanpassing.

Daarom is het voor ODE en FEBEG essentieel dat de rechtszekerheid gegarandeerd wordt en blijft. Dat impliceert dat we er voor pleiten om eventuele aanpassingen aan de huidige regeling enkel van toepassing te maken voor nieuwe installaties. In deze nota formuleren ODE en FEBEG haar bedenkingen op verschillende elementen die betrekking hebben op directe lijnen. We pleiten er dan sterk voor dat de VREG de hieronder aangehaalde elementen herbekijkt, in samenspraak met de sector, met de geest van het decreet directe lijnen als leidraad.

¹ Decreet van 16 november 2018 houdende diverse bepalingen inzake energie, *B.S.* 14 december 2018.

ODE en FEBEG wensen in deze reactie in te zoomen op volgens ons 3 essentiële elementen:

1. De invulling van het begrip “eigen site”;
2. De overschrijding van de ‘eigen site’;
3. Wijziging van het statuut van ‘eigen site’ en de impact op de bestaande businesscase.

1. De invulling van het begrip “eigen site”

Het begrip eigen site wordt in artikel 1.1.3, 30°/1 van het Energiedecreet als volgt gedefinieerd:

“Eigen site” is het kadastrale perceel of de aansluitende kadastrale percelen van dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon als eigenaar, erfpachter, opstalhouder of concessiehouder.²

Om tot een invulling van het begrip ‘eigen site’ te komen, acht de VREG het opportuun om mee te geven hoe ze dit begrip in de praktijk toepassen. Daarvoor zijn volgende elementen uit de definitie van belang: 1) kadastraal perceel en aansluitend kadastraal perceel en de door de VREG gemaakte 2) persoonsgebonden beoordeling.

1.1 Kadastraal perceel en aansluitend kadastraal perceel

1.1.1 Meldingsplicht directe lijn op ‘eigen site’

De VREG meldt dat de beheerder van de directe lijn op ‘eigen site’ aangelegd na 01/01/2019 dit moet melden binnen de 30 dagen volgend op de ingebruikname van de directe lijn. Deze aangifte gebeurt elektronisch. ODE en FEBEG vragen aan de VREG om te verduidelijken of zij deze melding los ziet van de netaansluitingsstudie en contract of dat deze melding daarvan onderdeel zal uitmaken?

Daarnaast heeft de werkmaatschappij van de distributienetbeheerders het meldingsformulier voor directe lijnen op eigen site nog steeds niet ter beschikking gesteld op haar website. Dat zou dringend moeten gebeuren.

1.1.2 Openbare weg is geen kadastraal perceel

De VREG stelt dat wanneer een openbare weg overschreden wordt, er geen sprake kan zijn van een aansluitend kadastraal perceel omdat openbare wegen ongenummerde percelen zijn. De VREG oordeelt dat ongenummerde percelen geen kadastrale percelen zijn, want opdat een perceel een kadastraal perceel is, vereist dit per definitie een nummer. ODE en FEBEG zijn het oneens met de stelling dat een “openbare weg” geen kadastraal perceel kan zijn. Het is principieel een ongenummerd kadastraal perceel omdat overheden doorgaans geen onroerende belasting opleggen aan zichzelf, en bij uitbreiding niet op andere overheden. Een openbare weg blijft wel een perceel dat aangeduid staat op het kadaster. Daarenboven is niet elke openbare weg ongenummerd.. Om maar enkele voorbeelden te geven:

- De Noordhinderstraat in de haven van Oostende is een perceel met het kadastraal nummer 0138/02_000
- De Margareta van Oostenrijkstraat in de haven van Zeebrugge is een perceel met het kadastraal nummer 31811A0166/00D000
- De James Cookstraat in de haven van Gent is een perceel met het kadastraal nummer 44814G0447/00A000

² art. 1.1.3, 30°/1 van het Energiedecreet

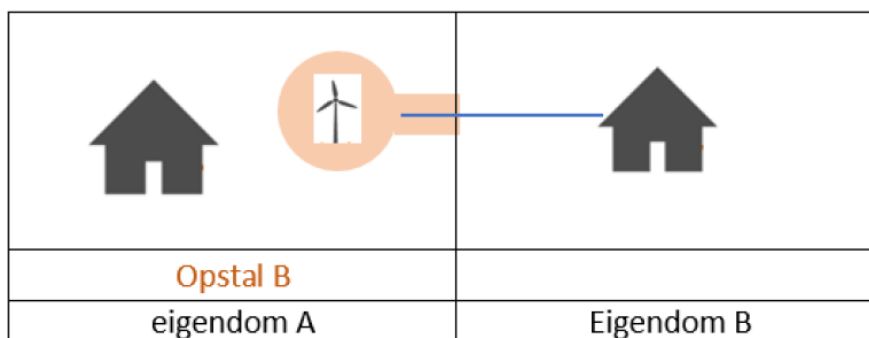
- Geslacht op Linkerscheldeoever is een perceel met het kadastraal nummer 46010A0262/00F000
- Een deel van Melkschoor op Rechteroever is een perceel met het kadastraal nummer 11816D0131/00L004

Aangezien het niet correct is dat een openbare weg geen kadastraal perceel is, stellen ODE en FEBEG voor dat de VREG de stelling en het bijhorende voorbeeld³ dat het overschrijden van openbare wegen altijd zou leiden tot geen aansluitende kadastrale percelen schrapt uit de tekst.

1.1.3 Opstalrechten op deel kadastraal perceel is geen aansluitend kadastraal perceel

In figuur 1 is de illustratie van de VREG opgenomen die aangeeft dat opstalrechten op een deel van het kadastraal perceel niet voldoende zijn om te spreken over een aansluitend kadastraal perceel. Hieruit blijkt volgens de VREG immers dat een configuratie waarbij de directe lijn via een opstalrecht beheerd wordt door B, die ook eigenaar is van de afname-installatie, niet geldt als directe lijn op de eigen site omdat B geen opstalrecht bezit op het gehele perceel van eigenaar A.

De VREG stelt in haar interpretatie dat voor een directe lijn naar de eigendom van een derde partij-afnemer een opstal op het volledig kadastraal perceel moet worden bekomen. Dat betekent in de praktijk dat de directe lijnbeheerder ook zakelijke rechten moet hebben op alle andere delen van het perceel van de afnemer (waaronder bijvoorbeeld magazijnen, kantoren, industriegrond,...) die niet in verband staan met de functionaliteit en beheer van de directe lijn.

Figuur 1: Voorbeeld 5, CONS-2019-03, p.32.

De VREG verklaart haar gewijzigde interpretatie door te stellen dat een opstalrecht op een deel van een kadastraal perceel niet leidt tot een nieuw kadastraal perceel, waardoor het dus niet binnen de definitie van "eigen site" als aansluitende kadastrale percelen zou vallen.

Dit komt ons inziens neer op het tenietdoen van de ambities die de decreetgever met de wijziging aan het Energiedecreet voor ogen had, namelijk om meer projecten met directe lijnen te realiseren en daardoor het aandeel hernieuwbare energie-installaties te laten stijgen. Deze redenering zorgt ervoor dat in de praktijk veel projecten niet langer zullen kunnen worden gezien als "directe lijn op eigen site". De huidige interpretatie van de VREG ten opzichte van de eerdere interpretatie om enkel de zakelijke rechten op het relevante deel van het kadastraal perceel voor de directe lijn te vereisen is niet alleen erg moeilijk in de praktijk. Aangezien het beschouwen van het relevante deel van het perceel evenrediger, minder bezwarend en tegelijk even doeltreffend is, is het daarnaast ook niet te verdedigen als noodzakelijk.

Uiteraard veronderstelt deze stelling van de VREG dat bestaande contractuele afspraken moeten veranderen: van een conventionele erfdiensbaarheid zou men een opstalrecht op de ondergrond moeten sluiten. Wij vragen dan ook dat de VREG haar mededeling opnieuw wijzigt naar de originele

³ Punt 2 op pg 29/53 van het consultatiedocument van de VREG van 24 oktober 2019

versie van voor 28 oktober 2019 waarin zij stelde dat het hebben van zakelijke rechten op een deel van het kadastraal perceel waarin de directe lijn ligt volstaat om binnen het begrip "eigen site" te blijven. Dit betekent dat voorbeeld 5 op volgende manier geïnterpreteerd wordt:

Aangezien B zowel eigenaar is van de afname-installatie als opstalhouder van alle relevante onderdelen die nodig zijn voor het beheer en de exploitatie van de lijn, is hier sprake van een directe lijn op eigen site wanneer die aangevraagd wordt door B.

De eigenaar van de productie-installatie thans vaak een erfdiensbaarheid heeft op de site van de eigenaar/netgebruiker/afnemer voor de aanleg van een directe lijn. Dit is geen erfpacht of één van de andere opgesomde onroerende rechten. We herhalen dan ook de reeds hoger geuite verwachting dat de wanneer er een nieuwe regeling wordt aangenomen door de VREG, deze geen retroactieve impact mag hebben op bestaande installaties.

1.2 Persoonsgebonden beoordeling

Bij de aanleg en beheer van een directe lijn op een eigen site zijn doorgaans partijen met vier (verschillende?) "hoedanigheden" betrokken;

1. De beheerder van de directe lijn;
2. Degene in wiens hoofde er sprake kan zijn van een eigen site;
3. De aanvrager van de directe lijn of diegene die de melding indient;
4. De titularis van het afnamepunt.

Vervolgens stelt de VREG dat de definitie van 'eigen site' inhoudt dat er maar sprake kan zijn van een "directe lijn op eigen site" wanneer de aanvrager van de directe lijn ook de beheerder ervan is of wordt en tegelijk degene is die de zakelijke rechten heeft op het perceel of de percelen waarop de lijn ligt. Bijgevolg dat de eerste twee hoedanigheden dus moeten samenvallen.

Verder blijkt dat de VREG vindt dat enkel de afnemer beheerder kan zijn en dus de eerste en vierde hoedanigheid moeten samenvallen. De ligging van een directe lijn al dan niet op eigen site hangt daardoor dus af van de vraag wie deze lijn beheert, wat een persoonsgebonden beoordeling is.

Nergens in de wetgeving of regelgeving wordt vereist dat deze vier hoedanigheden samenvallen. Integendeel, uit artikel 4.5.1, § 1, tweede lid, 2° Energiedecreet blijkt bijvoorbeeld dat de beheerder van de directe lijn niet automatisch ook de afnemer moet zijn. Dit is logisch aangezien het ons opportuun lijkt dat de exploitant van de directe lijn (en dus niet de gebruiker van het toelatingpunt of de eigenaar van de grond) de beheerder van de directe lijn mag zijn. De beheerder moet vervolgens informatie geven over de afnemer. Aangezien de regelgeving niet vereist dat die hoedanigheden samenvallen, komt het ook niet aan de VREG toe om op te leggen dat bepaalde hoedanigheden zouden samenvallen.

De VREG interpreteert het begrip "eigen site" dus bijzonder eng. Om geen nodeloze complexiteit toe te voegen stellen ODE en FEBEG voor om de eigen site enkel te baseren op het feit of de directe lijn de perceelsgrenzen of de grenzen van aansluitende percelen in eigendom of in het beheer van eenzelfde (rechts-)persoon overschrijdt. Alle lijnen binnen de grenzen van eenzelfde eigenaar, erfpachter, opstalhouder of concessiehouder zouden moeten gelden als directe lijnen, ongeacht wie de lijnen of de grond beheert of exploiteert. Dit soort configuraties werd tot nog toe steeds beschouwd als directe lijnen op eigen site. Ook vanuit het perspectief van de rechtszekerheid en het vertrouwensbeginsel is het wenselijk dat deze gedachtegang onverkort behouden blijft. In het andere geval is het is bijzonder onduidelijk wat er zou moeten gebeuren met de lijnen (vroeger op eigen site en nu niet langer op eigen site) die gelegd zijn tussen 1 januari 2011 en de toepassing van de nieuwe mededeling. (*cfr. Infra.*)

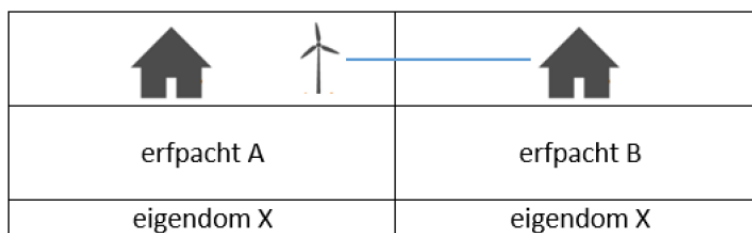
De vereiste, dat de persoon die onroerende rechten heeft op het perceel, ook de beheerder is van de directe lijn, die de VREG op wil leggen met dit consultatiedocument, vinden wij niet terug in het decreet. ODE en FEBEG delen daarom de mening dat de vereiste opgelegd door de VREG geen wettelijke vereiste is en dat deze vier hoedanigheden niet hoeven samen te vallen. Het bestaan van deze verschillende hoedanigheden naast elkaar, in verschillende personen, sluit immers perfect aan bij de realiteit en de doelstelling van het Energiedecreet.

Eenzijds is dit nodig voor de verdere realisatie en promotie van de productie van hernieuwbare energie. Het biedt immers de kans dat exploitanten inzake hernieuwbare energie toelatingen voor directe lijnen aanvragen (of deze melden) en deze vervolgens exploiteren én beheren. Het lijkt ons aangewezen om diegene met de expertise (met name de exploitant van de installatie) de rol als beheerder te laten opnemen.

Anderzijds sluit dit ook beter aan bij de economische realiteit. Het is meestal de wens van de grondeigenaar dat de exploitant de directe lijn beheert (en niet de eigenaar van de grond of de titularis van het afnamepunt die vaak niet over de nodige expertise beschikken).

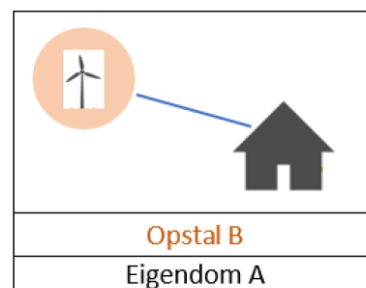
Wij stellen daarom voor deze voorbeelden van de VREG te wijzigen:

- **Figuur 2 VREG:** Hieruit blijkt dat een configuratie waarbij de directe lijn eigendom is van en beheerd wordt door de erfpachter van een perceel A op het eigendom van x, waarbij x ook over een tweede, aansluitende eigendom beschikt dat uitgebaat wordt door erfpachter B, niet zou gelden als directe lijn binnen de eigen site als deze aangevraagd wordt door de erfpachter, maar enkel als deze aangevraagd wordt door de eigenaar X.

Figuur 2: Voorbeeld 1, CONS-2019-03, p.30.

- **Figuur 3 VREG:** Een kadastraal perceel eigendom van A met daarop een productie installatie waarvoor B het opstalrecht heeft: zowel A als B kunnen beheerder van de directe lijn zijn, maar enkel een configuratie waarbij de directe lijn eigendom is van en beheerd wordt door A zou volgens de VREG een directe lijn “op eigen site” uitmaken.

Figuur 3: Voorbeeld 3, CONS-2019-03, p. 31.

Bij de twee voorgaande figuren zouden volgens ODE en FEBEG op volgende manier geïnterpreteerd moeten worden:

- **Figuur 2 decreetsconforme interpretatie:** een configuratie waarbij de directe lijn eigendom is van en beheerd wordt door de erfpachter van een perceel A op de eigendom van x, waarbij x ook over een tweede, aansluitende eigendom beschikt dat uitgebaat wordt door erfpachter B, geldt steeds als directe lijn binnen de eigen site omdat de aangrenzende percelen dezelfde eigenaar hebben.

Dit is onafhankelijk van wie de aanvraag doet (erfpachter A of B, of eigenaar X) of de directe lijn beheert.

- figuur 3 decreetsconforme interpretatie: zowel eigenaar van de site A als de persoon met opstalrecht B op een deel van de site mag de directe lijn aanvragen en/of beheren omdat de hele site eigendom is van eenzelfde persoon (in dit geval A). Ook als de directe lijn eigendom is van en beheerd wordt door B zal deze gelden als een directe lijn binnen de eigen site, aangezien A is eigenaar van de volledige site.

Volgend voorbeeld (dat o.i. courant voorkomt) kan dit verder verduidelijken.

- A : eigenaar van een gehele terrein
- H : huurder van het terrein
- E: exploitant van de directe lijn en opstalhouder van een deel van het terrein voor de exploitatie van een windmolen.
- Alle relevante handelingen vinden plaats op de eigen site van A.

In deze situatie moet de directe lijn mogelijk zijn (aangezien in hoofde van A het gaat om een eigen site). Wie de directe lijn meldt (en wie uiteindelijk beheerder is), moet daar los van staan. In deze situatie zou het moeten kunnen (en is het misschien zelfs aangewezen) dat E de beheerder kan zijn van de directe lijn. A heeft de eigendomsrechten op de "eigen site", maar de aanleg en exploitatie gebeurt in de feiten door E, die ook de expertise heeft. Een verplichting om A aan te duiden als beheerder is daarom niet wenselijk.

2. Overschrijding 'eigen site'

Conform het Energiedecreet kan de VREG, sinds 1 januari 2019, de toelating van een aanvraag tot aanleg van een directe lijn buiten eigen site enkel weigeren wanneer een van de volgende vier weigeringsgronden van toepassing is:

1. De installaties die achter verschillende toegangspunten⁴ liggen worden met elkaar verbonden
2. De rechten van afnemers worden niet gewaarborgd
3. Er is niet voldaan aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, die de Vlaamse regering vastgelegd heeft
4. De veiligheid van het net van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of directe leiding is gelegen komt aantoonbaar in het gedrang

Installaties die een toegang hebben tot het net, mogen in principe niet onderling verbonden zijn, behoudens als toestemming verkregen wordt van de distributienetbeheerder.

2.1 Eerste weigeringsgrond

Een directe lijn is een lijn "die een productie-installatie met een afnemer verbindt".⁵ Het Energiedecreet zegt niets over het aantal toegangspunten. De VREG stelt in de eerste weigeringsgrond dat installaties (dit kunnen afnemers of producenten zijn) gelegen achter verschillende toegangspunten niet met elkaar verbonden kunnen worden.

⁴ Art. 1.1.3, 122° van het Energiedecreet

⁵ Art. 1.1.3, 26° van het Energiedecreet

De argumentatie van de VREG voor deze weigeringsgrond is gebaseerd op bedenkingen rond veiligheid. Die zitten reeds vervat in weigeringsgrond vier. Wanneer een directe lijn voldoet aan alle geldende reglementen en veiligheidsnormen, is het niet relevant of meerdere toegangspunten met elkaar worden verbonden. Dit vormt volgens ODE en FEBEG dus geen weigeringsgrond op zich.

Daarenboven is de interpretatie dat de weigeringsgrond, die gaat over het “verbinden” van verschillende afnemers ook zou gaan over verschillende afnemers die niet verbonden zijn niet richtlijnconform. In de Richtlijn 2019/944 wordt, niet zoals in de voorgaande richtlijnen, een directe lijn omschreven als (i) een elektriciteitslijn die een geïsoleerde productielocatie met een geïsoleerde afnemer verbindt, of (ii) een elektriciteitslijn die een elektriciteitsproducent en een elektriciteitsleverancier met elkaar verbindt om hun eigen vestigingen, dochterondernemingen en afnemers direct te bevoorraden (eigen nadruk). Een directe lijn kan dus meer een elektriciteitsproducent verbinden met meer dan één afnemer.

Dat er meerdere afnemers mogelijk zijn blijkt ook uit het Consultatiedocument zelf. Onder “(2) Apart toegangspunt voor elke woon- en bedrijfseenheid” (p. 38) verwijst de VREG verschillende keren naar de noodzaak dat de verschillende afnemers een eigen toegangspunt hebben tot het distributienet. Dit kan maar logisch geïnterpreteerd worden (los van de bedenking dat deze vereiste niet kan slaan op een toegangspunt voor injectie, zie hieronder) als de mogelijkheid van verschillende afnemers inderdaad inherent is aan het concept “directe lijn”.

2.2. Tweede weigeringsgrond

De tweede weigeringsgrond voor de aanvraag tot aanleg van een directe lijn buiten de eigen site, stelt dat de rechten van afnemers moeten worden gewaarborgd. Volgens de interpretatie van de VREG kan, aangezien de rechten van de afnemers moeten worden gewaarborgd, alleen de afnemer(s) het toegangspunt tot het net zijn, omdat die, zonder toegangspunt tot het net, geen vrije leverancierskeuze heeft en andere rechten ontbeert. Door deze interpretatie houdt deze tweede weigeringsgrond dus in dat een directe lijn alleen kan bestaan wanneer het toegangspunt tot het net bij de afnemer(s) ligt (liggen) en is een directe lijn met een toegangspunt bij de productie-installatie dus steeds onmogelijk.

Het feit dat het toegangspunt van de afnemer(s) moet zijn, stemt niet overeen met wat praktisch nuttig is. Hierdoor moeten juridische constructies met gebruiksrechten worden opgesteld terwijl de afnemer(s) zelf geen gebruik maakt (maken) van het injectiepunt.

Daarnaast maakt de VREG hier jammer genoeg geen onderscheid tussen een afnamepunt en een injectiepunt:

- De vrije keuze van leverancier wordt immers gegarandeerd indien het afnamepunt bij de afnemer blijft.
- Inzake injectiepunt zou de VREG kunnen toelichten dat dit mag worden overgedragen; minstens dat de afnemer “gebruiksrechten” kan toekennen op het injectiepunt aan een derde (bijvoorbeeld de exploitant van een productie-installatie) voor de injectie van elektriciteit.

Op deze wijze wordt het recht op toegang/vrije leverancierskeuze gewaarborgd, maar kan toch desgevallend een injectienummer worden toegekend aan de exploitant van de directe lijn. Het is immers doorgaans de exploitant die de energie in het net zal injecteren en niet de afnemer.

Een directe lijn met toegangspunt (voor injectie) dat niet bij de afnemer ligt, leidt er dus niet automatisch toe dat de rechten van de afnemer niet voldoende gewaarborgd worden. Het is daarom

niet noodzakelijk dat het toegangspunt van de directe lijn beheerd wordt door de afnemer. Hieruit volgt ook dat een directe lijn met meerdere afnemers wel degelijk mogelijk is.

Daarnaast is de vereiste dat de beheerder van de directe lijn ook de netgebruiker moet zijn nergens af te leiden uit het decreet. Het is niet omdat de VREG (verkeerd) het toepassingsgebied van de directe lijnen op "eigen site" wil beperken tot lijnen die beheerd worden door de eigenaar van of zakelijke gerechtigde op een perceel, die dan ook de titularis van het aansluitingspunt zouden moeten zijn (*cf. supra*), dat diezelfde voorwaarde zou opgelegd moeten worden bij directe lijnen "niet op eigen site". Dit zou betekenen dat het onderscheid dat de VREG maakt om een "eigen site" te omschrijven irrelevant wordt omdat elke lijn dan zou moeten beheerd worden door de eigenaar van het aansluitingspunt, los van de vraag of die eigenaar is van of zakelijk gerechtigde op het perceel.

2.3. Vierde weigeringsgrond

De vierde weigeringsgrond geldt wanneer de veiligheid van het net van de netbeheerder aantoonbaar in het gedrang komt. Hierbij stelt de VREG ten eerste dat het niet duidelijk is volgens de decreetgever welke situaties aantoonbaar de veiligheid van het net in gedrang brengen, maar dat de VREG reeds een bestaande praktijk met betrekking tot de invulling van dit criterium als beoordelingscriterium heeft. De Vlaamse Regering bevestigde dat het de bedoeling is dat de VREG dit in elk dossier *in concreto* afoetst en niet op basis van algemene principes.

De VREG stelt dat de netgebruiker ook best de beheerder van de directe lijn is met het oog op de afdwingbaarheid van de voorwaarden en het naleven en handhaven van de vereisten. Dit weerspiegelt niet de realiteit waarbij de directe lijn deel is van de productie-installatie en beheerd wordt door de eigenaar van deze laatst vermelde installatie. Gezien er een aansluitingscontract wordt afgesloten met de distributienetbeheerder en een beheersovereenkomst tussen eigenaar van de productie-installatie en bijhorende directe lijn en de grondeigenaar of erfpachthouder zijn er geen redenen om de naleving in vraag te stellen.

Tegelijk zegt de VREG dat dit criterium de nood impliceert aan het identificeren van risico's voor de veiligheid door de netbeheerder bij een directe lijn. Om duidelijkheid en transparantie te scheppen en een betere inschatting van het investeringsrisico te bieden aan toekomstige aanvragers stellen ODE en FEBEG voor om ten minste een indicatieve lijst van veiligheidsrisico's op te stellen. Dit kan bijvoorbeeld aan de hand van de reeds goedgekeurde en afgekeurde dossiers gebeuren.

3. Kruisen van het openbaar domein

De VREG stelt: *"Als bij de aanleg van een directe lijn of directe leiding het openbaar domein wordt doorkruist, zijn de procedure en de voorwaarden, vermeld in art. 4.1.27 en 4.1.28 van het Energiedecreet, van overeenkomstige toepassing. In de artikelen 4.1.27 en 4.1.28 van het Energiedecreet wordt het recht op gebruik van het openbaar domein bepaald, maar ook het feit dat hiertoe wel een domeintoelating verkregen moet worden (art. 4.1.27, §1).*

De procedure daartoe is beschreven in §2 van art. 4.1.27. Deze procedure kan pas gestart worden als de toelating van de VREG tot aanleg van de directe lijn of leiding is verkregen."

ODE en FEBEG zien geen reden waarom deze aanvraag pas opgestart zou mogen worden na toelating van de directe lijn. Wanneer er geen sprake is van een (eventuele) directe lijn, kan de aanvraag voor kruising openbare weg meteen worden aangevraagd. Het is niet duidelijk waarom dit bij een directe lijn anders zou moeten zijn. We stellen daarom voor dat de procedure voor de domeintoelating voor het kruisen van openbaar domein gelijktijdig gestart kan worden met de aanvraag bij de VREG.

4. Wijziging statuut en toepassing van de heffing bij bestaande businesscases

Het is voor ODE en FEBEG essentieel dat de rechtszekerheid gegarandeerd wordt en blijft. Dat impliceert dat we er voor pleiten om eventuele aanpassingen aan de huidige regeling enkel van toepassing te maken voor nieuwe installaties.

Voor zover het statuut van directe lijn, door de ontwerpmededeling, zou wijzigen van “op eigen site” naar “niet op eigen site”, is het voor ODE en FEBEG in ieder geval onaanvaardbaar dat de heffing ook van toepassing zou worden op reeds gerealiseerde directe lijn projecten. Bij de opmaak van de businessplannen werd geen rekening gehouden met dergelijke heffing. Dat heeft nefaste effecten voor de businesscase en nefaste effecten voor het investeringsvertrouwen

Wat als een directe lijn die initieel op eigen site gesitueerd was, buiten eigen site komt te liggen? Volgens de VREG geldt in dat geval dat een toelating voor het beheer van een directe lijn bij de VREG gevraagd moet worden, want het beheer van een directe lijn die de grenzen van de eigen site over- schrijdt, is onderworpen aan een toelating. Dit geldt dus tevens voor reeds aangelegde directe lijnen.

Dit betekent dat de VREG een bestaande directe lijn opnieuw wil evalueren. De VREG stelt zelf in haar consultatiedocument dat dat er toe zou kunnen leiden *“dat een toelating ook geweigerd kan worden, en dan rijst de vraag naar de gevolgen daarvan: moet dergelijke directe lijn dan buiten dienst gesteld worden? Dit is geen evidente situatie vanuit het oogpunt van de investerings- en rechtszekerheid.”*

Wij wensen zeer sterk te benadrukken dat dit inderdaad tot erg onwenselijke situaties zou leiden. Een wijziging van de interpretatie door de VREG mag er niet toe leiden dat projecten die financial close reeds bereikten opnieuw in vraag worden gesteld. Indien de VREG vasthoudt aan haar gewijzigde interpretaties van het begrip “eigen site”, moeten projecten die financial close bereikten o.i. zonder meer worden geregulariseerd. Wij menen dat de VREG, als hij meent dat hij door een nieuwe interpretatie afbreuk kan doen aan bestaande aanvaarde situaties, ook onmiddellijk moet meedelen hoe hij hiermee zal omgaan. Een ontwerpmededeling die veel juridische vragen overlaat zet de rechtsonzekerheid in de verf.

In dit verband wijzen we er ook op dat de weigeringsgronden voor directe lijnen buiten de eigen site *in concreto* en niet *in abstracto* moeten worden getoetst⁶ (): “De huidige dossierpraktijk kan op dit punt worden gevolgd, al is het wat de veiligheidskwestie betreft de bedoeling dat de VREG dit in elk dossier *in concreto* toetst en niet op basis van algemene principes.”

ODE en FEBEG geloven niet dat deze interpretatie in lijn ligt met de bedoelingen van het Energiedecreet. Bovendien bestaat op basis van de weigeringsgronden ook geen argument voor een nieuwe toetsing:

1. *Installaties gelegen achter verschillende toegangspunten worden met elkaar verbonden.*
Het zal nog steeds gaan over een situatie met één toegangspunt.
2. *De rechten van afnemers worden niet gewaarborgd.*
Zie redenering hierboven: het is niet noodzakelijk het recht van de afnemer te laten afhangen van het eigen beheer van het toegangspunt op het net.
3. *De veiligheid van het net van de netbeheerder komt aantoonbaar in het gedrang.*
Een verandering van status van de site zal niet automatisch effect hebben op de veiligheid van die site.

⁶ Memorie van Toelichting, Stukken VI. Parl. 2017–18, nr. 1664/1, p. 5

5. Bijkomende vragen om verduidelijkingen

5.1 Heffingsbasis

Het is onduidelijk of enkel de autoconsumptie hiervoor in aanmerking genomen wordt of ook de stroom die desgevallend op het distributienet wordt geïnjecteerd en waarop een injectietarief van toepassing is. Bovendien zal de elektriciteit die zo op het distributienet geïnjecteerd en elders afgenomen wordt, onderhevig zijn aan de distributiekosten en de heffing (federale bijdrage en bijdrage op de energie) in dat laatste geval kan er sprake zijn van een dubbele heffing.

Een toetsing met de Europese wetgeving over belasting op energie lijkt ons noodzakelijk (Europese Richtlijn voor de belasting van energieproducten en elektriciteit 2003/96 en de Europese Richtlijn over het accijnsregime 2008/118). Het lijkt beter de heffing te leggen enkel op de lokale afname via de directe lijn in plaats van de volledige injectie op de lijn te belasten om zo dubbele heffing en tarifiering te vermijden.

5.2 Binnen-installatie

Bij het begin- en eindpunt van de directe lijn wordt gesproken over de binnen-installatie van de afnemer. Hiervan vinden we geen definitie terug in de regelgeving. Men kan veronderstellen dat hiermee de kopcabine wordt bedoeld omdat bij de fysieke installatie bij de afnemer vaak geen plaats is om een extra productie-installatie aan te sluiten. Kan de VREG deze zienswijze bevestigen?

6. Punctuele opmerkingen op casussen

6.1 Opmerking bij casus 1 en 10

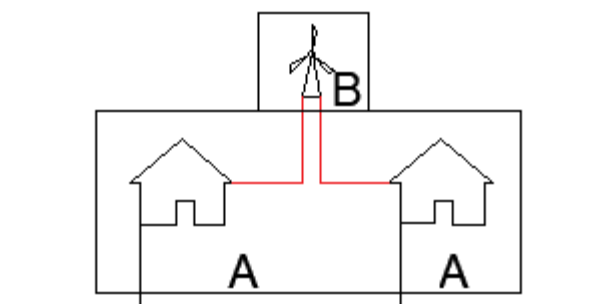
De distributienetbeheerder dient de veiligheidsrisico's te beoordelen en een goedkeuring te geven. Op welke technische basis en door wie zal dit gebeuren? Wordt eenzijdig door de netbeheerder bepaald welke risico's al dan niet aanvaardbaar zijn? ODE en FEBEG vragen te verduidelijken welke garanties er zijn dat deze dossiers niet resoluut zal geweigerd worden door de distributienetbeheerder. Het lijkt ons minstens vereist dat een indicatieve lijst wordt aangelegd.

6.2 Voorstel casus 16

Niet alle situaties zijn opgenomen onder punt 5.10 van het consultatiedocument. ODE en FEBEG stellen daarom deze reële aanvulling voor.

Situering op eigen site: 2 onderscheiden netaansluitingspunten maar dezelfde rechtspersoon.

Volgens ODE en FEBEG is er geen reden om deze situatie categoriek uit te sluiten. Indien de achterliggende reden om deze case niet te beschouwen een potentieel veiligheidsrisico betreft, dan dient dit per geval bekeken te worden. Met de nodige schakelbrieven kan een deel van de installatie immers spanningsvrij gezet worden.

Figuur 4: voorstel aanpassing casus 16

Het waarborgen van de rechten van de afnemers speelt hier volgens ons ook geen rol gezien het om een en dezelfde rechtspersoon gaat.

Conclusie

De hierboven aangehaalde interpretaties van de VREG lijken ons minimaal niet in overeenstemming met de *ratio legis* van het decreet van 16 november 2018. Dit decreet had tot doel om de regels voor de aanleg en de exploitatie van directe lijnen te versoepelen. In de praktijk bleek vaak dat de regels inzake directe lijnen te stringent toegepast werden om een grote impact te kunnen ressorteren en de uitbouw van hernieuwbare energie te faciliteren. We stellen vast dat voorliggende ontwerpmededeling opnieuw stringente interpretaties naar voren schuift die dan ook niet beantwoorden aan de doelstelling van het decreet inzake uitbouw van hernieuwbare energie. Bovendien heeft voorliggende ontwerpmededeling niet enkel een potentiële invloed op nieuwe projecten, maar eveneens op bestaande projecten. Dit laatste is wat ODE en FEBEG betreft, onaanvaardbaar.